

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Francisci Borgiae Tertij Societatis Iesv Generalis

Ribadeneyra, Pedro de

Mogvntiae, 1603

X. Collegiorum Placentini, & Hispalensis origo

urn:nbn:de:hbz:466:1-45256

bus seruandum, vt superesse possimus. Sacerdotē itaq; senē addidit, cuius consilio pœnitentiæ effecta regeret; valetudinisq;, ne læsasse eā temere videretur, rationē haberet. Dicit vix potest, quot, quantaque Sociis emolumenta, exterisq; in Hispania tunc attulerit. Recens n. etiā tum Societas erat, & à multis oppugnabatur, vt fere fit maxime in ipsa origine. A se primū initiū ducere constituit; & rogare in primis Deum, vt q̄ humeris onus imposuisset, idē etiā vires, ferendo oneri pares, sufficeret. Collegia partim inchoata prouexit, ad rectumq; perduxit; partim etiam inchoauit; quæ maius post incrementum sumpserunt.

CAPVT X.

Collegiorum Placentini, & Hispanensis origo.

Duorum

DVORVM de multis Colle-
 gis, ad posteritatis memo-
 riam illustrium, referre libet,
 Placentini, & Hispalensis ori-
 ginem. Placentiæ Episcopus
 Guterius Caruaialius, fama ad-
 ductus cum FRANCISCI, tum
 Sociorum Laynis & Salmero-
 nis, quibus in Tridentina syno-
 do fuerat vsus; litteras ad eum
 dandas curauit, rogans Socios a-
 liquot mitteret, quos in curarū
 commissi sibi gregis partem vo-
 caret: idq; cumulatus benefici-
 um, si se illis adiungeret, futu-
 rum. FRANCISCVS nihil prola-
 tandū ratus, mox Sociis aliquot
 adhibitis, in viam se dedit: tam
 humaniter ab Episcopo acce-
 ptus, vt à parente maiora profi-
 cisci non possent. Domi Sociis v-
 sus per familiariter, famā re ipsa,
 q̄ contra solet, superari compe-
 rit.

rit. Erat tum Guterius animi impetu insolentior, & aulicis in vulgus moribus plus æquo deditus, quam sacerdotis, ne dum Episcopi officio, dignum videretur. Nec fugit ea res FRANCISCVM. Orare igitur DEVM assidue, Sociisque idem negotium dare, mensem vt integrum, Episcopi salutem DEO precibus, ieiunijs, cæterisque exercitationibus cõmendarent. Viderat vir prudens magnum esse in Principum virorum exemplis ad vitam, moresq; ciuium moderandos, momentum. Tandem intensiore cura, atque diutius Deum precatus, conclaui egressus, oculis incensis, vt flammam emicare crederes, obuiis forte Patribus hilari voce, *Bono, inquit, esse animo iubeo: gratiaque DEO agenda, qui preces nostras audit,*

& E
tum
factu
lius
& la
mor
tius
exp
nis
tur
ens
min
set,
nir
& a
qui
Ou
pus
Th
Iur
Hi
um
trib

& Episcopum benè de nobis meri-
 tum miseratus aspexit. Nec diu
 factum est, cum se ipse Caruaia-
 lius collegit. Orationi intentus,
 & lacrymis antea ctæ vitæ me-
 moriam repetens vltimam, to-
 tius vitæ crimina ritè confessus
 expiavit. Edixit statim præco-
 nis voce, omnibus à se satisfac-
 tum velle. Si quem forte sci-
 ens, prudens læsisset, sua, vel
 ministrorum opera; si fraudaf-
 set, audacter res repetitum ve-
 niret. Iudices adhæc constituit,
 & arbitros, Ioannem Ayoram,
 qui eius tum vices gerebat, &
 Ouetensis Ecclesiæ post Episco-
 pus fuit: Socios item duos,
 Theologiæ alterum, alterum
 Iuris Pontificij benè peritum.
 Hi lites componerent, & ius su-
 um cuique ex æquo, & bono,
 tribuerent. Familiam quoque

I domi

178 DE VITA FRANC. BOR.
domi ad frugem, parsimoniam-
que traduxit, seruatorum, & auli-
corum grege missio facto, sex
cōtentus sacerdotibus, morum
honestate singulari: quos &
mensæ, summa temperantia in-
structæ, adhibuit. Lectusque
quotidie ab anagnoste sacræ
scripturæ liber, quo animus po-
tissimum reficeretur. Cum Ca-
nonicis Ecclesiæ in gratiam re-
dit: remissisq; sponte iniuriis,
positæ simulates, & odia. Dice-
cesim integram lustrandam piis
maxime viris mandauit, qui nõ
rudes duntaxat docerent, sed
pascere etiam inopes, magna
vi pecuniarum distribuere. Do-
mi suæ trecentis interdum, &
mille egenis quotidie victum
suppedirauit, præsensq; aderat
mensæ: doctrinæ item Christia-
næ præceptis à Catechista Socio
tradi-

traditis. Vitæ hæc in melius mutatio, & admirationem attulit omnibus, & exemplum cæteris præbuit. FRANCISCI id omne precibus acceptum referendum.

Hispani dæmon clam ea tempestate z zania ferere cœperat: cui malo in tempore prouisum est, vigilantia Cenſorum Fidei: & ut in partem iuuaret FRANCISCVS, eo, tanquam in conuinciam, Socios mittere decreuit. Igitur Ioannem Suarez qui tum Salmanticæ Sociorum Collegium regebat, nondum tamen à diuturno morbo satis confirmatum Hispalim alligat. Domum humilem, atque angustam quærere iubet, quæ duodecim Socios caperet: se prope diem eodem venturum Collegio instruendo promittit. Paruit,

I 2 Calen-

Calendis circiter Nouembris
Hispalim delatus, comitante
Ioanne Guterio. Hic Archiepi-
scopi vices gerebat Ceruantes
Salazarius, qui post Cardinalis
creatus, & Archiepiscopus Ta-
raconensis, nostros fouit, Col-
legiumque exædificauit. Huic
se supplice libello Suarez obtu-
lit, concionandi potestatem, sa-
crificandi que postulans. Ponti-
ficis de Societatis instituto di-
plomata profert: ei facile se,
suaque probauit. His rebus per-
actis, pace tanti viri, gnauiter
agere, partim de rebus diuinis
publicè differendo, partim cõ-
fidentibus aures dando, vt à
lento morbo sic recrearetur,
quasi hanc illi valetudinis con-
firmandæ viam DEVS ostendis-
set. Ferdinandus Pontius Leo-
nius, vir nobilis, captus hominis
pieta-

pietate, ædes illi amplas, laxasq;
 incolendas tribuit. Euocatur
 itaque FRANCISCVS: qui vnâ
 cum Michaele Torres, Bartho-
 lomæo Bustamantio, & Paulo
 Hermandes, Palatium vt vidit,
 non humiles casas quæ sitas fu-
 isse (vt erat paupertatis aman-
 tissimus) Ioannem Suarez, mo-
 deste tamen, obiurgat; superbâ
 nimis pauperum sedem videri,
 paupertatem verò maximum
 esse Religionis præfidiũ. Man-
 sit tamen, temporis angustiis
 coactus, quod Natalitia CHRIS-
 TI agerentur. Post non diu in
 ædes humiles migravit, quæ
 vetustæ iam rimas, vitiumque
 agerent, vt & pluyente cælo gut-
 tæ cubiculum aspergerent, stil-
 laretque vndique domus. In-
 gèti inedia primo affecti, quod
 in vulgus adhuc ignoti Socij la-

terent. Accidit vt nec cibum do-
mi, neque æs, pecuniamue ha-
berent, venissentque de via So-
cij non pauci; hora verò meri-
diei ad prandiū inuitaret. Sua-
rez, quod res erat, ad FRAN-
CISCVM retulit, nihil esse quod
apponeretur: dandumne igitur
signum, quo in triclinium co-
mnes conuenirent. Ille paulu-
lum, quasi DEVM precaturus, se
collegit; mox vultu ad hilarita-
tem composita: *Dare signum
prandij licet, quando multum iam
est diei: DEO fidite; illi cura sumus.*
Ecce tibi ad portam duo, cum
sportis panis, ciborumq;, vt ad
pauperes foris pascendos re-
dundarit. Isabella Galindij, ma-
trona illustris, com meatum il-
lū dono miserat. FRANCISCVS
precibus à DEO impetrarat, &
Socios allocutus: *Discite, ait, filij*
DEO

DEO fidere: cuius si gloriam querimus, animis, corporibusq; nihil defuturum scitote. Nec Hispali solum, sed alibi semel atq; iterum idem accidit; Pintiæ nimirum, & Septimancæ: vbi nec opinantibus similiter allatus est cibus, sed ab ijs hominibus, qui dicere nollent, quis mortalium mitteret; vt DEI prouidentia res geri videretur. Et hæc quidem Societatis in Baetica initia, parua illa quidem, & infirma, in tanta rerum omnium inopia, sed quæ nimium quantum post creuerunt: vt iam Collegium Sociorum, domumque Professorum, diues ea Respub. magno suorum ciuiũ emolumento, alat; quod non litteris tantum, sed & morum pietate, iuuentus imbuatur.